

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การสื่อสารของมูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอดและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ใช้บริการนวดแผนไทยโดยคนตาบอด” ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่มุ่งศึกษาถึงกลยุทธ์การเผยแพร่ข่าวสารของมูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอดและการเปิดรับข่าวสารของผู้ที่ตัดสินใจมาใช้บริการรวมถึงปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการนวดแผนไทยกับคนตาบอด โดยการศึกษาจากเอกสารและอินเทอร์เน็ตของมูลนิธิฯ และใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลที่เป็นตัวแทนของมูลนิธิฯ และผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้ใช้บริการ โดยมีแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด (Open-ended question) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ผู้สัมภาษณ์สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ จากนั้นจึงนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ และนำเสนอรายงานการวิจัยในลักษณะพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description) โดยมีระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การสื่อสารของมูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอดและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ใช้บริการนวดแผนไทยโดยคนตาบอด” เป็นการศึกษาด้านปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology) วิธีการศึกษาโดยให้บุคคลอธิบายเรื่องราวและประสบการณ์ต่างๆ ที่ตนเองประสบทางโสตสัมผัสต่างๆ มุ่งเน้นการได้สัมผัสข้อมูลโดยตรง และสนใจข้อมูลด้านความรู้สึกนึกคิด และความหมายที่มนุษย์กำหนดขึ้น ซึ่งไม่สามารถเจงนับได้ และความหมายนี้อธิบายพฤติกรรมของมนุษย์

การกำหนดแหล่งข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้แหล่งข้อมูล 2 ประเภท ได้แก่ แหล่งข้อมูลประเภทบุคคลซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลหลักที่ใช้ในการศึกษา และแหล่งข้อมูลประเภทเอกสารซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลที่ใช้ประกอบการวิจัย

1. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล ได้แก่

1.1 บุคลากรของมูลนิธิฯ ที่รับผิดชอบงานด้านนโยบาย การบริหาร และการประชาสัมพันธ์ โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กับบุคลากรที่เป็นตัวแทนของมูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด

1.2 ผู้ที่ตัดสินใจใช้บริการนวดแผนไทยโดยคนตาบอด โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กับผู้ใช้บริการนวดแผนไทยโดยคนตาบอด ณ สถานบริการของมูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด

2. แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร ได้แก่

- 2.1 เอกสารต่างๆ ของมูลนิธิฯ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพนวดแผนไทยของคนตาบอด
- 2.2 สิ่งพิมพ์ทั่วไป ได้แก่ หนังสือ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ บทความ ข่าว ฯลฯ
- 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.4 อินเทอร์เน็ต

การกำหนดผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลที่ถูกคัดเลือกมาเพื่อทำการสัมภาษณ์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. บุคลากรที่ปฏิบัติงานในส่วนงานด้านนโยบาย ด้านการบริหาร และด้านการประชาสัมพันธ์ของมูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด รวมทั้งสิ้น 4 ท่าน ประกอบด้วย

คุณอรอร่า ศรีบัวพันธุ์	ผู้ก่อตั้งและเลขาธิการมูลนิธิฯ
คุณเกรียง ศรีบัวพันธุ์ (หมอใหญ่)	ผู้ก่อตั้งและครูอาสาสมัครสอนนวด
คุณศิริประภา อยู่สุข	ประชาสัมพันธ์
คุณช่อเอื้อง โมปลอด	เจ้าหน้าที่ธุรการและประสานงานระหว่างองค์กร

2. ผู้ที่ตัดสินใจใช้บริการนวดแผนไทยโดยคนตาบอด ณ สถานบริการของมูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด จำนวน 20 ท่าน

ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพราะมูลนิธิตอทัตเพื่อคนตาบอด คือ หน่วยงานที่เป็นทั้งสถานที่ฝึกอาชีพนวดแผนไทยให้กับคนตาบอด และเป็นสถานที่ให้บริการนวดแผนไทยสำหรับบุคคลทั่วไปที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยทางมูลนิธิยินดีที่จะให้ข้อมูลต่างๆ ที่จะเป็นประโยชน์ในการที่จะส่งเสริมให้คนตาบอดสามารถประกอบอาชีพซึ่งมีรายได้และความมั่นคงให้มากยิ่งขึ้น และเผยแพร่ข่าวสารให้แพร่หลายออกไป

ผู้ให้ข้อมูลที่ผู้วิจัยต้องการมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบุคลากรตัวแทนของมูลนิธิ จะต้องสามารถให้ข้อมูลด้านนโยบาย ด้านการบริหาร และด้านการประชาสัมพันธ์รื่องที่เกี่ยวข้องกับการนวดแผนไทยโดยคนตาบอดได้เป็นอย่างดี
2. ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้ให้บริการนวดแผนไทยกับคนตาบอด จะต้องเป็นผู้ที่ใช้บริการ ณ สถานบริการของทางมูลนิธิเพื่อคนตาบอดมาแล้วไม่ต่ำกว่า 4 ครั้ง เนื่องจากผู้วิจัยต้องการผู้ให้ข้อมูลที่เป็นลูกค้าประจำซึ่งได้มีการทบทวนการตัดสินใจของตัวเองแล้ว และตัดสินใจมาใช้บริการซ้ำ
3. ผู้ให้ข้อมูลยินดีที่จะให้ความร่วมมือในการพูดคุยสนทนาและแสดงความคิดเห็นด้วยความสมัครใจ พร้อมทั้งให้ข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ ตลอดระยะเวลาที่มีการศึกษาวิจัย

ขั้นตอนในการทำวิจัย

1. ทำหนังสือชี้แจงและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ โดยการสัมภาษณ์กับบุคลากรที่เป็นตัวแทนของมูลนิธิ ฯ เมื่อได้รับการตอบรับและรายชื่อของบุคลากรที่เป็นตัวแทนเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงได้ทำการนัดหมายวัน เวลา ที่จะขอสัมภาษณ์ล่วงหน้า 1 สัปดาห์
2. คัดเลือกผู้ให้สัมภาษณ์ (Key Informants) ที่เป็นผู้ให้บริการ
ในการคัดเลือกผู้ให้สัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการประสานงานขอความอนุเคราะห์จากทางมูลนิธิฯ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเบื้องต้นจากทะเบียนรายชื่อผู้มาใช้บริการ พร้อมทั้งขอเบอร์โทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้ เนื่องจากวิธีการดังกล่าวจะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถคัดเลือกผู้ให้สัมภาษณ์ได้สะดวกขึ้น พร้อมทั้งผู้วิจัยได้ขออนุญาตและขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการมูลนิธิเพื่อคนตาบอด ในกรณีที่ผู้ให้สัมภาษณ์บางรายสะดวกในการให้ข้อมูล ณ สถานบริการของมูลนิธิฯ

หลังจากที่ได้รวบรวมรายชื่อจากทางมูลนิธิฯ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว รายชื่อเหล่านั้นจะถูกนำมาทำการสุ่มตัวอย่างเลือกผู้ที่จะทำการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ โดยผู้วิจัยจะทำหน้าที่ติดต่อและขอความยินยอมในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

3. โทรศัพท์ติดต่อกลุ่มตัวอย่างเพื่อแนะนำตนเอง บอกวัตถุประสงค์การวิจัย สัมภาษณ์เบื้องต้นเพื่อสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลและความบ่อยครั้งหรือความถี่ในการมาใช้บริการ แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสนทนาทางโทรศัพท์มาคัดเลือกผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีคุณลักษณะตามที่ผู้วิจัยต้องการ จำนวน 20 คน ต่อไป

4. นัดหมายวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้สัมภาษณ์ ล่วงหน้า 1 สัปดาห์ ใช้เวลาในวันเสาร์ อาทิตย์ และวันหยุดราชการ ในการสัมภาษณ์เจาะลึก เนื่องจากประเด็นปัญหาที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาอาจต้องใช้เวลาในการสัมภาษณ์นานพอสมควร ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกวันที่ผู้ให้สัมภาษณ์มีเวลามากพอที่จะให้ข้อมูล

5. ทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกโดยใช้เครื่องมือ (แบบสัมภาษณ์) ที่สร้างขึ้น

6. เก็บรวบรวมข้อมูล

7. วิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น เมื่อได้นัดหมายกับผู้ให้ข้อมูลที่เป็นตัวแทนของมูลนิธิฯ และผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้ใช้บริการที่สมัครใจจะให้สัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยได้แนะนำตัวพร้อมทั้งบอกวัตถุประสงค์ของการขอสัมภาษณ์ โดยขอความร่วมมือให้ตอบตามความเป็นจริงที่สุด ตามแบบสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ในลักษณะบรรยากาศที่เป็นกันเอง ซึ่งจะช่วยให้ผู้สัมภาษณ์รู้สึกผ่อนคลายและให้ข้อมูลรวมถึงแสดงความคิดเห็น ได้อย่างเต็มที่

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลประเภทบุคคลและประเภทเอกสารใช้วิธีการ ดังนี้

1. ข้อมูลประเภทบุคคล

1.1 การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ (Informal Interview) เป็นการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์เพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้คำถามกว้างๆ เพื่อขอข้อมูลส่วนบุคคลและความบ่อยครั้งในการมาใช้บริการ พร้อมทั้งสร้างความคุ้นเคย นัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล อีกทั้งยังเป็นการเตรียมกลุ่มตัวอย่างให้มีความพร้อมก่อนการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

1.2 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview) กับผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์การสื่อสารของมูลนิธิคอลฟีลด์เพื่อคนตาบอด การเปิดรับข่าวสารของผู้ใช้บริการเกี่ยวกับการนวดแผนไทยโดยคนตาบอด และปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ใช้บริการตามที่ได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ โดยอาศัยวิธีการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างคำถามแน่นอน (Unstructured Interview) เป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกที่ซักถามเจาะจงในประเด็นที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดถูกต้อง และครอบคลุมประเด็นปัญหาและเนื้อหาตามที่ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ โดยผู้วิจัยจะเป็นผู้ทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเองและบันทึกลงเทปไว้ เพื่อนำมาใช้วิเคราะห์ต่อไป

วิธีดำเนินการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เป็นการซักถามผู้ให้สัมภาษณ์ตอบตามประเด็นที่วางไว้เป็นแนวทางว่าจะถามเรื่องอะไร โดยไม่มีคำถามและคำตอบที่กำหนดไว้ตายตัว ผู้วิจัยสามารถคิดแปลง ยืดหยุ่นลำดับคำถาม และเพิ่มเติมประเด็นคำถามต่างๆ ได้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์ขณะสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการทราบทั้งหมด หากคำตอบที่ได้รับยังไม่มีคำตอบชัดเจนพอ ผู้วิจัยก็จะตั้งคำถามให้เจาะลึกหาข้อมูลที่เห็นว่าเกี่ยวข้องต่อไปได้เรื่อยๆ โดยไม่มีข้อจำกัด ทำให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดลึกซึ้ง ชัดเจน และถูกต้อง อีกทั้งยังเป็นการให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบคำถามได้อย่างอิสระและละเอียดทุกแง่มุมตรงตามความต้องการของผู้ตอบอย่างแท้จริง ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่การวิเคราะห์ทั้งสิ้น

2. ข้อมูลประเภทเอกสาร

- 2.1 รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการนวดแผนไทยโดยคนตาบอดของมูลนิธิ โดยเฉพาะเอกสารที่ใช้ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารและกิจกรรมของมูลนิธิฯ
- 2.2 สิ่งพิมพ์ทั่วไป ได้แก่ หนังสือ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ บทความ ข่าว ฯลฯ

วิธีการบันทึกข้อมูล

1. จดบันทึก
2. บันทึกเทป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) แบบตัวต่อตัว โดยอาศัยเครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์ คือ แบบสัมภาษณ์ปลายเปิด (Open ended question) ที่ได้เตรียมแนวคำถามหลักไว้ล่วงหน้า ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสามารถตอบได้อย่างละเอียดและแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ ทั้งนี้แบบสัมภาษณ์ที่ใช้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และไม่ชี้นำคำตอบ โดยแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ชุด

ชุดที่หนึ่ง	สำหรับผู้ให้ข้อมูลที่เป็นตัวแทนของมูลนิธิฯ
ชุดที่สอง	สำหรับผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้ใช้บริการนวดแผนไทยโดยคนตาบอด

วิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์นี้ ผู้วิจัยเริ่มด้วยการสำรวจเบื้องต้น (Exploratory) หรือการศึกษาเบื้องต้นเสียก่อน โดยอาศัยเอกสารที่เกี่ยวข้อง และงานวิจัยต่างๆ มาวิเคราะห์เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือหรือแบบสัมภาษณ์ ประกอบกับการพิจารณากรอบทฤษฎีที่ได้เลือกมาใช้ ให้สามารถกำหนดประเด็นคำถามได้อย่างครอบคลุมตรงกับสภาพความเป็นจริง และได้ข้อเท็จจริงที่ใกล้เคียงกับประเด็นปัญหาของผู้วิจัยให้มากที่สุด โดยมีประเด็นคำถามที่ใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ ดังนี้

แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ให้ข้อมูลที่เป็นตัวแทนของมูลนิธิฯ

ประเด็นคำถามที่ใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ มีด้วยกัน 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่หนึ่ง	คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล รายละเอียดเกี่ยวกับหน่วยงาน และ ส่วนงานที่ปฏิบัติอยู่
ส่วนที่สอง	คำถามเกี่ยวกับกลยุทธ์และวิธีการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการให้บริการนวดแผนไทยโดยคนตาบอด ของมูลนิธิคอลฟีลด์เพื่อคนตาบอด

แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้ใช้บริการนวดแผนไทยโดยคนตาบอด

ประเด็นคำถามที่ใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ มีด้วยกัน 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่หนึ่ง	คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ ลักษณะทางประชากร (เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา) และข้อมูลเบื้องต้นด้านการใช้บริการฯ
ส่วนที่สอง	คำถามเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการนวดแผนไทยโดยคนตาบอดของผู้ที่มาใช้บริการผ่านสื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ
ส่วนที่สาม	คำถามเกี่ยวกับปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ใช้บริการนวดแผนไทยโดยคนตาบอด

การตรวจสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยการนำร่างแบบสัมภาษณ์และประเด็นคำถามที่เรียบเรียงขึ้นไปขอคำแนะนำและคำปรึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง (Subject Matter Specialists) ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ทั้งเชิงเนื้อหา (Content Validity) และเชิงโครงสร้างว่าเครื่องมือที่นำมาใช้สามารถวัดประเด็นที่ต้องการวัดได้จริง เพื่อให้แบบสัมภาษณ์และประเด็นคำถามดังกล่าวมีความถูกต้อง สามารถใช้เก็บข้อมูลกลับมาได้อย่างครอบคลุมตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลรายแรก เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของคำถาม และการสื่อความหมาย (Pre-Test) ภายหลังจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลรายแรกแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ โดยตัดทอนและเพิ่มเติมเนื้อหาของคำถามในแต่ละข้อ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขภาษาที่ใช้ แล้วจึงนำไปใช้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลรายอื่นต่อไป

ความเชื่อถือได้ของข้อมูล

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงและเชื่อถือได้สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเงื่อนไขความน่าเชื่อถือของข้อมูล ดังนี้

1. **ก่อนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล** ผู้วิจัยได้สร้างความสัมพันธ์และความเป็นกันเองกับ ผู้ให้ข้อมูล ด้วยการแนะนำตัวและเปิดเผยข้อมูลของตนเองเพื่อสร้างความไว้วางใจ ตลอดจนอธิบาย ให้ผู้ให้ข้อมูลเห็นถึงความสำคัญของการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลยินดีให้ความร่วมมือในการ ให้รายละเอียดตามความเป็นจริง ทำให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลที่เป็นจริงและเชื่อถือได้

2. **ในขณะที่ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล** ผู้วิจัยได้ทดสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูลโดย การพิจารณาถึงความสอดคล้องกันระหว่างข้อมูลที่ได้รับมากับข้อมูลเดิมที่มีอยู่ รวมถึงพิจารณาว่า สอดคล้องกับข้อสังเกตของผู้วิจัยหรือไม่ การพิจารณาดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยในการ ตัดสินว่าข้อมูลนั้นเชื่อถือได้หรือไม่ ที่สำคัญข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล เมื่อสอบถามที่ ครั้ง ผู้ให้ข้อมูลก็สามารถให้คำตอบและข้อมูลเหมือนเดิม ซึ่งแสดงว่าข้อมูลที่ได้รับมีความน่าเชื่อถือ

3. **หลังดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล** ผู้วิจัยได้ถอดเทปอย่างละเอียด และทำบันทึกสนาม (Field note) วันต่อวันเพื่อป้องกันการลืมและช่วยเรียบเรียงความคิดในการดำเนินการวิจัยครั้งต่อไป อีกทั้งยังเป็นการสรุปข้อมูลที่ได้เป็นระยะ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกมาทำการถอดคำสนทนาจากเทป บันทึกเสียงที่บันทึกไว้ พร้อมทั้งนำข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ที่ได้รวบรวมไว้มาทำการวิเคราะห์ ร่วมกัน โดยใช้กรอบของแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ที่กำหนดไว้มาประกอบ เพื่อช่วยให้การวิเคราะห์ ข้อมูลสมบูรณ์ยิ่งขึ้นจากนั้นผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาตีความในลักษณะของการวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

การนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำเสนอรายงานผลการวิจัยจากการสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดในรูปแบบ การพรรณนาความ (Descriptive) ให้มีเหตุผลต่อเนื่อง โดยเริ่มจากการบรรยายขั้นตอนในการเก็บ รวบรวมข้อมูล และข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ทั้งในส่วนของกลยุทธ์การสื่อสารของมูลนิธิฯ การ เปิดรับข่าวสารของผู้ใช้บริการเกี่ยวกับการนวดแผนไทยโดยคนตาบอด และปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อการ ตัดสินใจของผู้ใช้บริการนวดแผนไทยโดยคนตาบอด นอกจากนี้จะมีการนำเสนอแผนภาพ ฯลฯ เพื่อประกอบการวิจัยให้มีความชัดเจนและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น